

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2021-03-10 kl. 13:00-14:30
Plats	Distans via Teams
Beslutande ledamöter	Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande) Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande) Torbjörn Tegnhammar (M) (2:e vice ordförande) Mubarik Mohamed Abdirahman (S) Stefana Hoti (MP) Emma-Lina Johansson (V) Håkan Fäldt (M) Helena Nanne (M) Vakans C (C) Magnus Olsson (SD) Anders Olin (SD) Anders Rubin (S) ersätter Andréas Schönström (S) Nils Anders Nilsson (S) ersätter Rose-Marie Carlsson (S)
Ej tjänstgörande ersättare	Frida Trollmyr (S) Sanna Axelsson (S) Sara Wettergren (L) Måns Berger (MP) Anders Skans (V) John Roslund (M) John Eklöf (M) Tony Rahm (M) Anton Sauer (C) Nima Gholam Ali Pour (SD) Rickard Åhman Persson (SD)
Övriga närvarande	Carina Nilsson (S) (Ordförande) (Kommunfullmäktige) Sedat Arif (S) (Kommunalråd) Eva Bertz (L) (Kommunalråd) Simon Chrisander (L) (Kommunalråd) Andreas Norbrant (Stadsdirektör) Tomas Barring (Chefsjurist) Jan-Inge Ahlfridh (VD Malmö Stadshus AB) Micael Nord (Avdelningschef) Ann Andersson (Budgetchef) Anna-Lena Alnerud (Sekreterare) Jonas Rosenkvist (Avdelningschef) Anders Mellberg (Kommunikationsdirektör)
Underskrifter	Sekreterare Anna-Lena Alnerud
	Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh
	Justerande Torbjörn Tegnhammar

Nicklas Sjöqvist (Presschef)
Heléne Norberg (Avdelningschef)
Magdalena Bondeson (Sektionschef)

Utses att justera Torbjörn Tegnhammar

Justeringen 2021-03-19

Protokollet omfattar §69

§ 69 Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

STK-2020-1651

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har mottagit remiss från miljödepartementet angående ett genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. I promemorian föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Det föreslås också andra åtgärder för att plast ska användas i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön.

I föreliggande ärende redogörs för miljönämndens, tekniska nämndens samt VA SYDs yttranden på miljödepartementets promemoria. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna av stadskontoret upprättat svar.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och sänder det till Miljödepartementet.

Reservationer och särskilda yttranden

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) lämnar in ett särskilt yttrande, bilaga 6.

Beslutet skickas till

Miljödepartementet
Tekniska nämnden
Miljönämnden
VA Syd

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 210301 §94
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210301 Remiss från Miljödepartementet - genomförande av EU:s engångsplastdirektiv
- Förslag till yttrande
- Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning
- Promemoria - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning
- Bilaga - EU:s direktiv om engångsplast 2019/904
- Miljönämnden beslut 210217 § 35
- Remissvar från miljönämnden
- Tekniska nämnden beslut 210126 § 24

- Tjänsteskrivelse från tekniska nämnden
- Remissvar från VA SYD

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

Ärendenummer: STK-2020-1651

Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s

engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

Sverigedemokraterna ställer oss bakom lejonparten av det som kommunstyrelsen anför i sitt yttrande. Dock vill vi lyfta fram några andra aspekter. Varken Sverige eller Malmö kan på egen hand rädda världen eller förhindra klimatförändringar. Stora länder som Kina, USA och Indien måste ta sitt ansvar. Sverige är ingen stor utsläppare eller nedskräpare. Tvärtom ligger vi i den absoluta toppen. Därför får inte direktivet riskera att slå fel och våra medborgare och företag straffbeskattas medan andra länder tar sig fördelar på vår bekostnad. Bra att vi tar ansvar och bör även ta täten i teknikutvecklingen och även stödja entreprenörer. Detta för att skapa fler arbetstillfällen i Sverige kopplat till en spännande framtidsbransch. Dock måste allt göras med måtta och vi får inte hamna i en situation med alltför komplicerande ingrepp i vår vardag och företags möjlighet att överleva på en konkurrensutsatt marknad.

Magnus Olsson (SD)

Ander Olin (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Rickard Åhman-Persson (SD)

Datum
2021-03-15

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2020-1651

Yttrande

Till
Miljödepartementet
Rättssekretariatet
Anna Cedrum, kansliråd
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning M2020/02035

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har mottagit remiss från miljödepartementet angående ett genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. I promemorian föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Det föreslås också andra åtgärder för att plast ska användas i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön.

Malmö stad ställer sig bakom miljödepartementets promemoria. Förslagen i direktivet som främjar innovativa lösningar med syftet att skapa alternativ för flergångsbruk välkomnas. Malmö stad anser att promemorian tar ett helhetsgrepp om frågor kring utfasning av engångsartiklar samt ger åtgärdsförslag mot en cirkulär ekonomi i stort. Men tydliga kommunikationsinsatser är av vikt för att ett effektivt genomförande av direktivet ska komma till stånd.

Yttrande

Utan en skarp lagstiftning har en kommun svårt att nå de mål som behövs nås, enbart med de verktyg som finns till buds på kommunal nivå. En smart kombination av åtgärder och metoder ger högre sannolikhet att nå resultat. Den plast som idag hamnar i dagvattenbrunnar går inte via reningsverken, utan hamnar orenat i vattnet. Då plast har extremt lång nedbrytningstid finns det många fördelar med att förbjuda materialet i engångsprodukter som ofta hamnar ute i stadsmiljön. Likaså att producentansvaret utökas att gälla t.ex. tobaksvaror som fimpas och portionssnus.

Remissförslaget innebär en skyldighet för kommunerna att underlätta installation av insamlingskärl för plastflaskor, metallburkar och fimpas samt utökad inrapportering till Naturvårdsverket kring bland annat nedskräpning. Malmö stad förutsätter att kommunerna kompenseras i sin helhet för den kostnadsökning som förslaget innebär. En nedskräpnings- samt tillsynsavgift för det utökade lokala tillsynsansvaret för kommunerna samt för de ökade administrationskostnaderna kan inte enkom kompensera för kostnadsökningen i stort.

Kommunerna berörs även vad gäller krav på att den som tillhandahåller dryck i en engångsmugg eller snabbmat i en engångsmatlåda ska erbjuda möjligheten att få drycken eller maten serverad i en återanvändbar mugg eller matlåda. Malmö stad bedömer den utökade tillsynen som omfattande och anser att den endast kan finansieras till viss del med tillsynsavgifter från berörda verksamheter. Förslaget innebär även att kommunerna kommer bedriva tillsyn över att den som tillhandahåller plastbärkassar lämnar information om miljöpåverkan samt fördelarna med och konsumentens möjligheter att minska förbrukning av plastbärkassar. Malmö stad ser en potential för samordningsvinster vad gäller kontroll enligt livsmedelslagstiftningen då denna befintliga kontroll sker i miljöer som restauranger och livsmedelsbutiker. Kravet berör också kommunens egna verksamheter och innebär sannolikt en omställning gällande engångsplastartiklar.

Malmö stad anser direktivets förslag till införande av förbud mot att använda konfetti innehållande plast utomhus som en viktig åtgärd dock kan det medföra svårigheter med verkställandet av förbudet på till exempel privata tillställningar. Det finns därför ett behov av att konsumenter ska ges ökad möjlighet att på eget bevåg avstå från konfetti som innehåller plast. Malmö stad föreslår därför att konfetti som produkt får tydligare krav liknande ”Märkning och annan information till konsumenten” på sidan 22, 26§.

Ordförande

.....
Katrin Stjernfeldt Jammeh
.....

.....
Kommunstyrelsens ordförande
.....

Sverigedemokraterna avser lämna in ett särskilt yttrande.

Datum

2021-02-25

Vår referens

Ulrika Lagergren

Utvecklingssekreterare

ulrika.lagergren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning STK-2020-1651

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har mottagit remiss från miljödepartementet angående ett genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. I promemorian föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Det föreslås också andra åtgärder för att plast ska användas i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön.

I föreliggande ärende redogörs för miljönämndens, tekniska nämndens samt VA SYDs yttranden på miljödepartementets promemoria. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna av stadskontoret upprättat svar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och sänder det till Miljödepartementet.

Beslutsunderlag

- Bilaga - EU:s direktiv om engångsplast 2019/904
- Promemoria - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning
- Remiss från Miljödepartementet - Genomförande av EU:s engångsplastdirektivet och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning
- Tjänsteskrivelse från tekniska nämnden
- Remissvar från VA SYD
- Tekniska nämnden beslut 210126 § 24
- Remissvar från miljönämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210301 Remiss från Miljödepartementet - genomförande av EU:s engångsplastdirektiv
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-03-01

Kommunstyrelsen 2021-03-10

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren . Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Användningen av plast ger upphov till flera olika negativa effekter på miljön, t.ex. skador på det marina och strandnära djurlivet. När plast produceras används till övervägande del fossila insatsvaror varför användning av plast också har negativa klimateffekter. Omfattningen av problemen ökar kraftigt i takt med den ökade användningen av plast. Olika slags förpackningar utgör i dag det största användningsområdet för plast och en betydande orsak till ökningen av plastproduktionen är skiftet i användningen av flergångsprodukter till förmån för engångsprodukter. Plastavfall är ett särskilt problematiskt avfall när det skräpas ned och felaktigt hamnar i miljön eftersom plasten inte bryts ned under överskådlig tid.

Plast har dock många bra och unika egenskaper som material. Plast går lätt att forma, väger lite och är vätske- och lufttät. Det finns många användningsområden där vi i dag är beroende av plastens egenskaper. Målsättningen bör därför vara att åstadkomma en hållbar produktion och användning av plast.

I promemorian från miljödepartementet föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Det föreslås också andra åtgärder för att plast ska användas i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön. I promemorian föreslås bl.a:

- Förbud mot att på den svenska marknaden släppa ut vissa engångsplastprodukter,
- krav på att den som på den svenska marknaden tillhandahåller dryck i en engångsmugg eller snabbmat i en engångsmatlåda ska erbjuda en möjlighet att få drycken eller maten serverad i en återanvändbar mugg eller matlåda.
- Utökat retursystem för plastflaskor och metallburkar.
- Krav på att en förpackning ska gå att materialåtervinna.
- Krav på att dryckesflaskor och plastförpackningar ska innehålla återvunnen plast.
- Krav på att korkar och lock ska vara fästa vid en dryckesbehållare under hela användningen.
- Krav på insamlingssystem för fimpar.
- Att nedskräpningsavgifter ska tas ut av vissa producenter av engångsplastprodukter för att bekosta städningen av produkter som skräpats ned på platser utomhus
- Att intäkterna från nedskräpningsavgifterna ska fördelas ut till kommunerna.
- Straffansvar för ringa nedskräpning och den som bryter mot en föreskrift om förpackningars återvinningsbarhet.

Vidare föreslås vissa andra lagändringar på avfallsområdet, såsom nya bemyndiganden i 15 kap. miljöbalken och att kommunens renhållningsavgift ska kunna avse åtgärder som kommunen

vidtar i syfte att informera om avfallshantering.

Promemorian har skickats på remiss till VA SYD, tekniska nämnden samt miljönämnden.

VA SYD

VA SYD tillstyrker promemorian.

Att sätta stramare regler kring hantering av engångsplastprodukter och t.o.m. förbud mot t.ex. tops, engångsmuggar och bestick i plast är en mycket positiv åtgärd för att skapa bättre förutsättningar för cirkulär användning, samt minskad nedskräpning av plast, på land och i vatten. Utan en skarp lagstiftning har en kommun svårt att nå de mål som behövs nås, enbart med de verktyg som finns till buds på kommunal nivå. En smart kombination av åtgärder och metoder ger högre sannolikhet att nå resultat.

Den plast som idag hamnar i dagvattenbrunnar går inte via reningsverken, utan hamnar orenat i vattnet. Då plast har extremt lång nedbrytningstid finns det många fördelar med att förbjuda materialet i engångsprodukter som ofta hamnar ute i stadsmiljön. Likaså att producentansvaret utökas att gälla t.ex. tobaksvaror som fimpar och portionssnus.

Vidare kommenterar VA SYD promemorian på följande punkter.

Förslag till förordning om engångsprodukter

24 § – Mål för minskad förbrukning av muggar och matlådor som är engångsplastprodukter är satt till 50 % år 2026 jämfört med 2022. Målet sägs vara satt utifrån vad som anses rimligt. (Regeringen har antagit ett nytt etappmål om att öka mängden återanvändbara förpackningar med 30 procent till år 2030 inom ramen för miljömålssystemet.) Är det tillräckligt? Och hur ser ambitionen ut efter 2026?

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar

I kap 9 i själva ärendet ges förslaget att *”Plastflaskor och metallburkar som innehåller dryck som inte är konsumtionsfärdig eller som består av grönsaks-, frukt- eller bärjuice ska ingå i ett godkänt retursystem. Kravet ska börja gälla den 5 januari 2023. Även plastflaskor och metallburkar som innehåller dryck som huvudsakligen består av mjölk ska omfattas av ett retursystem. Kravet ska börja gälla den 1 januari 2029.”* VA SYD ser det som positivt att skapa cirkulära retursystem, som både kan minska mängden förpackningar i förpackningsåtervinningen, men också restavfallet, som enligt mätningar består till en tredjedel av förpackningar.

10 d §” *Ett retursystem ska samråda med kommunerna om utformningen av insamlingskärlen, lämpliga platser för placering av insamlingskärl och hur många insamlingskärl som ska tillhandahållas.”* samt 10e § *”En kommun ska, på de platser och i den omfattning som avses i 10 c §, 1. underlätta för ett retursystem att placera ut insamlingskärl, eller 2. själv placera ut insamlingskärlen.”*

VA SYD tolkar att ambitionen är att utöka pantsystemet. Med paragraferna ovan ställs visserligen krav på samråd med kommunen, men VA SYD ställer sig frågande till kommunens mandat i frågan. Denna typ av pantsystem hanteras idag i första hand i butiker, men finns också på exempelvis återvinningscentralerna. VA SYD ser det som positivt att bygga vidare på det befintliga systemet, som upplevs välfungerande. I annat fall är det snarare respektive fastighetsägare som behöver underlätta för ett tillgängligt system om det inte ska hanteras så som idag, såvida inte regeringen tänkt att hanteringen ska ske på allmän platsmark, liknande återvinningsstationerna. Dessa brottas idag med en rad nedskräpningsproblem och som kommunal organisation driver

VA SYD tillsammans med Malmö stad på för att fastighetsägare ska tillhandahålla full sortering på kvartersmark.

Bemyndigande att meddela föreskrifter

I promemorian framhålls att förebyggande av avfall är det effektivaste sättet att förbättra resurseffektiviteten och minska miljöpåverkan från avfall. Bemyndigande att meddela föreskrifter för att främja avfallsförebyggande åtgärder eller en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering, med syfte att skapa incitament för en tillämpning av avfallshierarkin som innebär att uppkomsten av avfall i första hand ska förebyggas, ligger helt i linje med inriktningen i den nyligen antagna Kretsloppsplanen (Renhållningsordningen) för Malmö stad, 2021 - 2030.

Miljönämnden

Miljönämnden ställer sig i huvudsak positiv till remissens åtgärdsförslag och anser att förslagen går i linje med Malmö stads egna ambitioner med att minimera plastkonsumtion, främja cirkulär ekonomi och vara föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Miljönämnden välkomnar minskad nedskräpning som en direkt konsekvens av direktivets genomförande.

Förslagen i direktivet som främjar innovativa lösningar med syftet att skapa alternativ för flergångsbruk välkomnas. Miljönämnden anser att promemorian tar ett helhetsgrepp om frågor kring utfasning av engångsartiklar samt ger åtgärdsförslag mot en cirkulär ekonomi i stort. Men tydliga kommunikationsinsatser är av vikt för att ett effektivt genomförande av direktivet ska komma till stånd. Miljönämnden ser därför positivt på förslaget att kommunens renhållningsavgift framöver även inrymmer informations- och kommunikationsinsatser gällande avfallshantering.

Remissförslaget innebär en skyldighet för kommunerna att underlätta installation av insamlingskärl för plastflaskor, metallburkar och fimpar samt utökad inrapportering till Naturvårdsverket kring bland annat nedskräpning. Miljönämnden förutsätter att kommunerna kompenseras i sin helhet för den kostnadsökning som förslaget innebär. Nämnden anser att en nedskräpnings- samt tillsynsavgift för det utökade lokala tillsynsansvaret för kommunerna samt för de ökade administrationskostnaderna inte enkom kan kompensera för kostnadsökningen i stort.

Kommunerna berörs även vad gäller krav på att den som tillhandahåller dryck i en engångsmugg eller snabbmat i en engångsmatlåda ska erbjuda möjligheten att få drycken eller maten serverad i en återanvändbar mugg eller matlåda. Miljönämnden bedömer den utökade tillsynen som omfattande och anser att den endast kan finansieras till viss del med tillsynsavgifter från berörda verksamheter. Förslaget innebär även att kommunerna kommer bedriva tillsyn över att den som tillhandahåller plastbärkassar lämnar information om miljöpåverkan samt fördelarna med och konsumentens möjligheter att minska förbrukning av plastbärkassar. Miljönämnden ser en potential för samordningsvinster vad gäller kontroll enligt livsmedelslagstiftningen då denna befintliga kontroll sker i miljöer som restauranger och livsmedelsbutiker. Kravet berör också kommunens egna verksamheter och innebär sannolikt en omställning gällande engångsplastartiklar.

Miljönämnden anser direktivets förslag till införande av förbud mot att använda konfetti innehållande plast utomhus som en viktig åtgärd. Samtidigt ser nämnden svårigheter med verkställandet av förbudet på till exempel privata tillställningar. Miljönämnden ser därför ett behov av att konsumenter ska ges ökad möjlighet att på eget bevåg avstå från konfetti som innehåller plast. Miljönämnden föreslår därför att konfetti som produkt får tydligare krav liknande ”Märkning

och annan information till konsumenten” på sidan 22, 26§.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden tillstyrker promemorian och ställer sig bakom VA SYD:s yttrande. Tekniska nämndens yttrande belyser dess huvudsakliga renhållningsuppdrag. Fastighets- och gatukontoret menar att de i promemorian kvarvarande förslagen och tillhörande konsekvenser, vilka inte uttryckligen bemötts av VA SYD, företrädesvis avser sådant som ligger inom miljönämndens verksamhetsområde – det vill säga frågor relaterade till det lokala tillsynsansvaret. Miljönämnden bör därför belysa dessa aspekter i sitt yttrande.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret välkomnar miljödepartementets promemoria och det direktiv som EU föreslår när det gäller engångsplast och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. Stadskontoret anser att värdefull information har inkommit genom yttrande från VA SYD, miljönämnden och tekniska nämnden. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta enligt stadskontoret upprättat förslag.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör